

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол №4 від 01 лютого 2022 р.

Голова Приймальної комісії

Олександр САМОЙЛЕНКО

ПРОГРАМА

Індивідуальної усної співбесіди з історії

Освітній рівень: бакалавр

РОЗГЛЯНУТО ТА ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради

історико-юридичного факультету

Протокол №5 від 12 січня 2022 року

Голова Вченої ради

Володимир МАРТИНЕНКО

Ніжин 2022

Вступне випробування з історії України проводиться з метою оцінити рівень сформованості історичних компетентностей абітурієнтів, визначення їх відповідності освітньому стандарту та чинній навчальній програмі.

Пропоновану Програму з історії України складено з урахуванням цілей, вимог і змісту навчання історії в школі, закладених у Державному стандарті освіти та діючій програмі з історії України для 11-річної школи. Хронологічно дана програма охоплює повний зміст шкільних курсів історії України від найдавніших часів до сьогодення.

Зміст програми підібраний так, щоб забезпечити перевірку сформованих у вступників знань про основні політичні, соціальні, економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів, а також сформованості в абітурієнтів загальнопредметних історичних умінь.

Співбесіда має своїм завданням також перевірити уміння вступників: – визначати історичні дати, хронологічні межі, періоди найважливіших подій і процесів, поняття, місця та обставини подій; називати учасників подій, результати подій, найвідоміші пам'ятки культури; – визначати хронологічні межі соціально-економічних і політичних подій, їх послідовність та синхронність, встановлювати відповідність між явищами, процесами, подіями та періодами, епохами; – описувати хід, зовнішні ознаки подій; – визначати та характеризувати істотні характерні риси, складові, етапи, віхи подій, явищ і процесів минулого, діяльність видатних історичних постатей; – встановлювати відповідність між одиночними фактами і типовими загальними явищами, групувати (класифікувати) факти за вказаною ознакою; – розпізнавати найвидатніші культурні пам'ятки, описувати їх, визначати архітектурно-стильові та мистецько-стильові відмінності пам'яток різних періодів історії України, їхнє значення в українській культурній спадщині; – визначати найважливіші зміни, що відбувалися в житті людства, значення найважливіших подій в історії України; – встановлювати причини та наслідки подій і явищ, оцінювати їх значення; – давати визначення історичних понять й термінів, пояснювати їх і доречно вживати; – працювати з історичними документами різного змісту, а саме: встановлювати відповідність між змістом фрагмента документа та певною епохою, аналізувати зміст фрагмента історичного документа та пояснювати основні ідеї, які він висвітлює.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРОГРАМИ

Розділ 1. Стародавні часи на території України.

Поява та життя людей на території України за найдавніших часів. Археологічна періодизація стародавньої історії. Трипільці.

Землеробські і скотарські народи доби бронзи на території України. Кіммерійці й таври на території України в давнину. Скіфи і сармати на території України.

Заснування і розвиток античних міст-держав у Північному Причорномор'ї. Їх суспільний лад і державний устрій. Боспорське царство. Культура еллінських колоній Північного Причорномор'я.

Давні слов'яни: походження, перші писемні згадки, відомості про суспільне життя і господарство. Розселення слов'ян у V-VII ст. Історики про походження українського народу.

Розділ 2. Середньовічна історія України.

Виникнення і розквіт Київської Русі.

Розселення племінних союзів східних слов'ян VIII-IX ст. на території України. Сусіди східнослов'янських племен. Етнічні й державотворчі процеси в період утворення Київської Русі.

Походження назви «Русь». Виникнення Києва. Князювання Аскольда. Правління Олега. Князь Ігор. Перші походи проти Візантії. Княгиня Ольга та її реформи. Прихід Святослава до влади. Похід проти Хозарського каганату. Балканські походи.

Суспільний устрій Київської Русі у IX-X ст. Склад та заняття населення. Життя людей у селі. Міста і міське життя.

Початок правління князя Володимира. Територіальне зростання Київської Русі. Запровадження християнства як державної релігії. Внутрішня і зовнішня політика Володимира.

Міжусобна боротьба між синами Володимира Великого. Утвердження Ярослава в Києві. Розбудова Києва. «Руська правда». Церковне та культурно-освітнє життя. Відносини з іншими державами.

Політичний устрій Руської держави. Основні верстви населення. Феодальні відносини та землеволодіння. Залежність селян і повинності. Розвиток сільського господарства, ремесел, торгівлі. Міста. Гроші. Повсякденне життя різних верств населення.

Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава.

Становище у державі за часів правління Ярославичів. Боротьба між Ярославичами за київський престол.

З'їзд князів у Любечі. Посилення великокнязівської влади за Володимира Мономаха, його внутрішня і зовнішня політика. Правління Мстислава Володимировича. Поява удільних князівств.

Політичний і соціально-економічний розвиток Київського і Переяславського князівств середини XII – першої половини XIII ст. Політичний і соціально-

економічний розвиток Чернігово–Сіверського князівства середини XII – першої половини XIII ст.

Перший похід монголів на Русь. Вторгнення хана Батия на українські землі. Утворення Золотої Орди.

Політичний і соціально–економічний розвиток Галицького і Волинського князівств у XII ст. Ярослав Осмомисл.

Князь Роман Мстиславович та об'єднання Галицького і Волинського князівств.

Галицьке та Волинське князівства по смерті Романа Мстиславича. Внутрішня та зовнішня політика Данила Романовича Галицького. Галицько-Волинська Русь за нащадків князя Данила.

Останні галицько-волинські князі. Боротьба Польщі, Угорщини та Литви за землі Галицько-Волинської держави в 40-80-і рр. XIV ст. та її результати.

Значення Галицько-Волинської держави в історії української державності.

Культура Київської Русі.

Формування руської церковної організації. Писемність, школи. Усна народна творчість. Героїчні образи усної народної творчості. Традиція літописання, література. “Слово о полку Ігоревім” – історичне джерело і літературна пам'ятка Київської Русі. “Руська правда” – пам'ятка правової культури Київської Русі. Архітектура. Живопис. Музична творчість. Походження і поширення назви «Україна». Матеріальна культура та побут населення Русі.

Українські землі в складі Великого князівства Литовського та інших держав. (II половина XIV – середина XVI ст.)

Включення українських земель до складу Великого князівства Литовського. Суспільно-політичний устрій Великого князівства Литовського. Кревська унія.

Великий князь литовський Вітовт і його політика щодо українських земель. Повстання Свидригайла. Відновлення та остаточна ліквідація Київського і Волинського удільних князівств.

Закарпаття під владою Угорщини. Буковина у складі Молдовського князівства. Завоювання Московською державою Чернігово-Сіверських земель.

Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії. Початок татарських походів на українські землі та їх наслідки.

Соціальна структура суспільства. Панівні верстви населення, їхнє повсякденне життя. Князь Костянтин Острозький.

Релігійне і церковне життя українських земель II половини XIV – середини XVI ст.

Сільське господарство. Становище і повсякденне життя селянства.

Зростання міст. Магдебурзьке право. Міське населення та його спосіб життя. Розвиток ремесел та торгівлі.

Виникнення українського козацтва. Дмитро Вишневецький і заснування Запорізької Січі. Життя та побут козаків.

Особливості розвитку культури українських земель в другій половині XIV ст. – XV ст. Освіта. Юрій із Дрогобича. Початок друкування слов'янських книг кириличним шрифтом. Швайпольт Фіоль. Літописання. Архітектура й містобудування. Малярство та книжкова мініатюра.

Розділ 3. Нова історія України.

Українські землі під владою Речі Посполитої.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Політичний розвиток українських земель у середині XVI – середині XVII ст. Соціальний устрій у середині XVI – середині XVII ст. Економічний розвиток українських земель у зазначений період. Князь Костянтин-Василь Острозький.

Реєстрове козацтво. Боротьба козаків проти татар і турків. Повстання К. Косинського та С. Наливайка.

Гетьманування Петра Конашевича-Сагайдачного. Запорізьке козацтво у Хотинській війні. Козацько-селянські повстання 1620-30-х років.

Становище церкви у II половині XVI ст. Православні братства. Церковні собори у Бресті та укладення церковної унії. Вплив унії на церковне життя в Україні. Відновлення вищої церковної ієрархії 1620 р. Йов Борецький та Петро Могила.

Умови розвитку культури українських земель у II половині XVI – першій половині XVII ст. Освіта. Братські школи, Острозька колегія, утворення Києво-Могилянської колегії. Полемічна література. Іван Вишенський. Початок книгодрукування в Україні. Архітектура й містобудування. Образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво.

Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Передумови Національно-визвольної війни. Богдан Хмельницький, його сподвижники. Воєнні дії 1648 р. (битви на Жовтих Водах, під Корсунем та Пилявцями, облога Львова і Замостя). Збарасько-Зборівська кампанія. Укладення Зборівської угоди.

Заснування козацької держави – Війська Запорізького. Політичний та адміністративно-територіальний устрій Української гетьманської держави. Фінансова система та судочинство. Військо. Зміни в соціально-економічному житті. Місце Гетьманщини в міжнародних відносинах тогочасної Європи та її зовнішня політика.

Воєнні дії 1651 року. Молдавські походи Б. Хмельницького. Батозька битва. Жванецька облога. Внутрішньо- і зовнішньополітичне становище Гетьманщини наприкінці 1653 р. Відносини між Українською державою і Московією. Українсько-московський договір 1654 р. Воєнні дії в 1654–1655 рр. Віленське перемир'я і дії козацького війська у Польщі у 1657 р.

Українські землі у II половині XVII ст.

Становище в Українській державі після смерті Богдана Хмельницького. Гетьман І. Виговський, його зовнішня та внутрішня політика. Гадяцька угода. Московсько–українська війна 1658-1659 рр. Переяславський договір 1659 р. Військова кампанія 1660 року та укладення Слободищенської угоди. Боротьба за владу на Лівобережній Україні.

Андрусівське перемир'я. Гетьман П. Дорошенко, його боротьба за об'єднання України. Чигиринські походи турецько-татарського війська. Бахчисарайський мир. Занепад Правобережжя, його перехід під владу Польщі. «Вічний мир» 1686 р.

Адміністративно-територіальний устрій Лівобережної Гетьманщини. Органи влади. Заходи гетьманів щодо захисту державних інтересів Гетьманщини. Соціальний устрій.

Слобідська Україна в другій половині XVII ст. Заснування слобідських міст. Адміністративно-політичний устрій Слобідської України. Соціальний устрій.

Запорізька Січ у складі Гетьманщини. Іван Сірко.

Українські землі наприкінці XVII – у першій половині XVIII ст.

Перший Кримський похід і обрання гетьманом І. Мазепи. Коломацькі статті 1687 р. Зовнішня та внутрішня політика гетьмана І. Мазепи.

Відродження козацького устрою на Правобережній Україні наприкінці XVII – на початку XVIII ст. Повстання Семена Палія.

Україна в подіях Північної війни. Українсько-шведський союз. Полтавська битва.

Гетьман Пилип Орлик і його Конституція.

Гетьман Іван Скоропадський. Діяльність Малоросійської колегії. Павло Полуботок. Відновлення гетьманства. “Рішительні пункти”. Гетьман Данило Апостол, його реформи. Діяльність “Правління гетьманського уряду”.

Особливості розвитку культури. Освіта і друкарство. Києво-Могилянська академія. Розвиток літератури: поезія, богословські твори, літописна та історична проза. Графіка. Живопис. Музика. Театр. Архітектура. Скульптура.

Українські землі в II половині XVIII ст.

Гетьман Кирило Розумовський, його діяльність. Остаточна ліквідація гетьманства. Друга Малоросійська колегія. Діяльність П. Румянцева на Лівобережній Україні.

Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація решток автономного устрою Гетьманщини.

Соціально-політичне та економічне становище на Правобережній Україні. Розгортання гайдамацького руху. Коліївщина. М. Залізняк. Зміни у політичному становищі правобережних земель. Соціально-політичне та економічне становище в Галичині, на Буковині та Закарпатті. Опришківський рух.

Поділи Речі Посполитої. Зміни у політичному становищі західноукраїнських земель.

Адміністративно-територіальний поділ та освоєння запорізьких земель Нової (Підпільненської) Січі. Ліквідація Запорізької Січі. П. Калнишевський. Доля запорожців після ліквідації Запорізької Січі.

Заселення Південної України. Кримське ханство в XVIII ст. Приєднання Криму до Росії.

Особливості розвитку культури українських земель у другій половині XVIII ст. Освіта. Внесок Києво-Могилянської академії в культурно-освітній розвиток. Книговидання та розвиток літератури. Розвиток філософських ідей. Григорій Сковорода.

Україна в складі двох імперій (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)

Розподіл території України між двома імперіями на Східну (Російську) і Західну (Австрійську). Адміністративний устрій українських земель. Реформи Габсбургів та західні українці.

Національне та соціальне становище українців у складі Російської та Австрійської імперії. Економічне становище українських земель у складі Російської та Австрійської імперії наприкінці XVIII – I половині XIX ст.

Українське національне відродження. Особливості процесу українського національного відродження у Наддніпрянській Україні та в Східній Галичині. «Руська трійця». Національно-визвольний рух 1848-1849 рр. у західноукраїнських землях.

Кирило-Мефодіївське братство. Місце Т. Г. Шевченка в українському суспільно-політичному русі.

Розвиток освіти, науки, літератури, образотворчого мистецтва, архітектури. «Історія русів». Галицько-руська матиця.

Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у II половині XIX – на початку XX ст.

Царські реформи 60-70-х рр. XIX ст. та їхнє значення для соціально-економічного життя України. Розвиток капіталізму в промисловості та сільському господарстві. Зміни у класовій структурі населення.

Національна політика Російської імперії щодо України у II половині XIX ст.

Український громадівський рух кінця 1850 – 1860-х років. Володимир Антонович. Польське повстання 1863-1864 років і Україна.

Відродження громадівського руху в 1870-х – 90-х рр. Стара Київська громада. “Південно-Західний відділ Російського географічного товариства”. “Київський телеграф”. Михайло Драгоманов. Емський указ. Російський громадсько-політичний рух народників в українських землях.

Західноукраїнські землі наприкінці XIX - на початку XX ст.

Москвофіли та народовці в Галичині. Розгортання руху народовців у Закарпатті та Буковині. Радикальний рух у Галичині. “Новоєрівська” політика народовців. Іван Франко та його політична діяльність. Митрополит А. Шептицький. Утворення перших українських політичних партій у регіоні.

Економічний розвиток Наддніпрянської України на початку XX ст. Виникнення українських політичних партій.

Події революції 1905-1907 років в Україні. Українські громади в I та II Державних Думах.

Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на українські землі в складі Російської імперії. Посилення міграції українського селянства.

Умови розвитку української культури у II половині XIX – на початку XX ст.

Освіта. Відкриття вищих шкіл. Наукові товариства і видатні вчені. Михайло Грушевський.

Культурно-освітнє товариство «Просвіта». Література. Драматургія. Архітектура та містобудування. Живопис. Музика. Українські підприємці-благодійники. Зміни у побуті та звичаях українців. Діяльність національних і спортивно-фізкультурних організацій “Сокол” і “Січ”.

Розділ 4. Новітня історія України.

Україна у Першій світовій війні.

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Основні воєнні дії на території України в 1914–1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці.

Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914–1917 рр. Повсякденне життя на фронті й у тилу. Назрівання політичної та економічної кризи.

Українська революція та боротьба за державність (1917-1920)

Події Лютневої революції в Україні. Ради робітничих, солдатських і селянських депутатів в Україні у 1917 році.

Утворення Української Центральної Ради. М. Грушевський. Українізація армії. Виникнення Вільного козацтва.

Ставлення загальноросійських політичних сил, Тимчасового уряду і більшовиків до українського руху. Перший і другий Універсали Центральної Ради. Генеральний секретаріат і В. Винниченко.

Події 1917 року в Криму. Кримсько-татарський національний рух.

III Універсал, його передумови і проголошення Української Народної республіки (УНР). Всеукраїнські з'їзди рад і проголошення радянської влади в Україні. Перша війна радянської Росії з УНР. IV Універсал і проголошення незалежності УНР.

Брест-Литовський мирний договір. Гетьманський переворот 1918 року. Причини падіння Центральної Ради.

Павло Скоропадський. Українська Держава, її внутрішня та зовнішня політика. Перші повстання проти гетьманського режиму.

Антигетьманське повстання і відновлення УНР. Директорія. Трудовий конгрес. Симон Петлюра. Окупація військами Антанти півдня України. Друга війна радянської Росії з УНР. Причини поразки Директорії УНР.

Розпад Австро-Угорської імперії і проголошення ЗУНР. Державне будівництво. Євген Петрушевич. Початок польсько-української війни. Галицька армія. Злука УНР і ЗУНР та її історичне значення. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Причини поразки військ ЗУНР.

Радянська влада в Україні у 1919 році. Конституція УСРР. «Воєнний комунізм» і червоний терор. Повстанський рух і найвідоміші отамани.

Наступ об'єднаних українських армій та їхня доля у другій половині 1919 року. Денікінський режим в Україні. Відновлення радянської влади взимку 1919-1920 років, її політика.

Варшавська угода та її значення. Україна в радянсько-польській війні 1920 року. Ризький мир та його значення.

Розгром війська Врангеля. Терор у Криму. Махновщина. Другий Зимовий похід.

Нові тенденції розвитку культури 1914–1921 рр. Освіта. Наука. Мистецтво. Георгій Нарбут. Релігійне життя. Культурно-освітня діяльність громадських організацій.

Встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні.

Утворення СРСР: наслідки для України. Адміністративно-територіальний поділ УСРР. Антибільшовицький повстанський рух. Голод 1921–1923 рр.

Неп і особливості його запровадження непу в УСРР. Суспільно-політичне життя у період непу. Ліквідація багатопартійності.

Політика коренізації та українізація: ставлення влади та населення. Олександр Шумський. Микола Скрипник. Молдавська АСРР.

Релігійне життя в УСРР 1920-х років. Українська автокефальна православна церква (УАПЦ). Василь Липківський.

Радянська індустріалізація Української СРР. Згортання непу і перехід до директивної економіки. Результати перших п'ятирічок.

Розкуркулення і насильницька колективізація. Опір селянства. Примусові хлібозаготівлі. Голодомор 1932–1933 рр., його масштаби та наслідки. Зміни в соціальному складі населення.

Утвердження тоталітаризму і формування культу особи Сталіна. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання. Політичні процеси 1920-х – 1930-х рр. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Конституція УРСР 1937 р.

Припинення українізації. Відновлення русифікаторської політики. Розстріляне відродження.

Антицерковна політика влади та її наслідки. Ліквідація УАПЦ. Ідеологізація національно-культурного життя радянської України. Освіта. Наука. Мистецькі спілки у 1920–1930-х рр. Митці Розстріляного відродження й апологети соцреалізму. Кінематограф. Олександр Довженко.

Західноукраїнські землі (1921-1939).

Правовий статус українських земель у складі Польщі, їх економічне становище і соціальні проблеми. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Громадсько-політична діяльність українців у Польщі у 1920-1930-х роках. Українські політичні організації.

Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українська національна партія. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Августин Волошин.

Культурне й релігійне життя на західноукраїнських теренах в умовах іноземного панування.

Україна в роки Другої світової війни.

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Включення західноукраїнських земель до складу СРСР та їх приєднання до УРСР. Радянська західних областей України.

Бойові дії в 1941–1942 рр. Окупація України військами Німеччини та її союзників. Розчленування українських земель і «новий порядок» нацистів. Масове знищення мирного населення. Голокост.

Рух Опору та його течії в Україні. Радянське підпілля та партизанський рух на окупованій території. Діяльність ОУН у 1941-1944 роках. Збройна боротьба УПА 1942-1944 років. Роман Шухевич. Проблема українсько-польського протистояння.

Визволення лівобережної України. Битва за Дніпро і визволення Києва. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України.

Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Ціна війни для України.

Культура в роки війни. Освіта і наука. Література. Образотворче мистецтво. Музика та кіно.

Україна в перші повоєнні роки.

Україна – співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах.

Внутрішньополітична й економічна ситуація УРСР. Масовий голод 1946–1947 рр. Ідеологічні кампанії. “Чистки” творчої інтелігенції.

Економічні та соціальні зміни в західних областях України у 1945 – на початку 1950-х років. Доля Української греко-католицької церкви. Боротьба ОУН та УПА проти радянського режиму. Операція «Вісла».

Культура в перші повоєнні роки. Відбудова освіти. Наука. Література. Володимир Сосюра. Максим Рильський. Образотворче мистецтво. Музика та кінематограф.

Україна в умовах деєталінізації.

Внутрішньополітична ситуація в УРСР у першій половині 1950-х рр. Стан промисловості і сільського господарства.

XX з’їзд КПРС. Деєталінізація і лібералізація суспільного життя. Реабілітація жертв єталінських репресій. Включення Кримської області до складу УРСР.

Зміни в управлінні господарством. Раднарєоспи. Соціальні наслідки економічної політики другої половини 1950-х – першої половини 1960-х рр.

«Шієтдесятники» та зародження дисидентського руху в Україні. Левко Лук’яненко.

Науково-технічна революція: внесок українців. Сергій Корольов. Реформи освіти та процеси русифікації. Антирелігійна кампанія. Відлига в мистецтві. Ліна Костенко. Іван Драч. Василь Стус. Розвиток спорту.

Україна в період загострення кризи радянської системи.

Економічна ситуація в УРСР. Продовольчі програми. Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Зміни в соціальній та національній структурі населення.

Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Іван Дзюба: “Інтернаціоналізм чи русифікація”. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод (УГГ). Самвидав. В’ячеслав Чорновіл.

Кримськотатарський національний рух. Мустафа Джемілєв.

Розвиток освіти та науки. Формування опозиційних течій у культурі. Українське мистецтво. Досягнення українських спортсменів. Молодіжний неформальний рух в Україні.

Розпад Радянського Союзу і відновлення незалежності України.

Причини і початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Поглиблення диспропорцій рівня життя населення.

Гласність і політичний плюралізм на українських теренах. Активізація національно-демократичного руху. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Народний Рух України за перебудову.

Культурно-мистецьке життя як вираз суспільних настроїв. Фестиваль “Червона рута”. Релігійне відродження.

Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Створення Автономної Республіки Крим.

Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Леонід Кравчук. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України

Становлення України як незалежної держави.

Державотворчі процеси в умовах незалежності України. Повернення кримських татар на історичну батьківщину і питання статусу Криму.

Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності в незалежній Україні. Конституція України 1996 р.

Економіка України в 1991–1998 рр. Запровадження гривні. Демографічні процеси. Трудова еміграція.

Економіка України в 1998–2004 рр. Олігархічна система. Початок інтеграції української економіки в європейський і світовий економічний простір.

Політична розбудова суспільства. Леонід Кучма. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Віктор Ющенко. Конституційна реформа 2004 р.

Україна в системі міжнародних відносин.

Творення нової України.

Соціально-економічний розвиток і суспільно-політичне життя України в 2005–2013 рр. Віктор Янукович.

Революція Гідності взимку 2013-2014 рр. Окупація та анексія Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України. Російсько – українська війна. Олександр Турчинов.

Петро Порошенко. Гібридна війна. Бойові дії на сході України. Антитерористична операція в Донецькій і Луганській областях. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух.

Реакція світової спільноти на агресію Російської Федерації проти України. Спроби мирного врегулювання.

Соціально-економічний розвиток України після 2014 р. Євроінтеграційний поступ України: економічні та політичні аспекти. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС для громадян України.

Особливості культурного розвитку України останнього десятиліття. Релігійне життя. Зміни в системі національної освіти. Основні тенденції розвитку науки. Розвиток спорту та здобутки українських спортсменів. Література та мистецтво. Українці на міжнародних пісенних конкурсах Євробачення. Українці у світі.

Рекомендовані підручники та посібники для підготовки

Бойко О. Д. Історія України: навч. посібн. – К., 2009. *та ін. років видання.*

Смолій В.А. Історія України: Підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.А.Смолій, В.С.Степанков. - К.: Генеза, 2007. - 224 с.: іл., карти.

Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України. 8 клас: Підручник для загальноосвіт. навч.закл. / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - Х.: АН ГРО плюс, 2008. - 256 с.: іл.

Власов В.С. Історія України: 8 кл.: підруч. для загальноосвіт. навч. закл. / В.С.Власов. - К.: Генеза, 2008. - 304 с.: іл., карти.

Швидько Г.К. Історія України, XVI-XVIII ст.: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Г.К.Швидько. - К.: Генеза, 2008. - 336 с.: іл., карти.

Струкевич О.К. Історія України: Підручн. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.К.Струкевич. - К.: Грамота, 2009. - 288 с.: іл.

Турченко Ф.Г. історія України.: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Ф.Г.Турченко, В.М.Мороко. - 2-ге вид. - К.: Генеза, 2011. - 352 с.: іл., карти.

Реєнт О. Історія України: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. Реєнт, О. Малій. – К.: Генеза, 2009. – 240 с.: іл., карти.

Реєнт О.П., Малій О.В. Історія України: Підручн. для 10 класу загальноосвіт. навч. закл. - К.: Генеза, 2010. - 240 с.

Турченко Ф.Г. Новітня історія України. Частина перша. 1914 - 1939. Підруч. для 10-го кл. серед. загальноосвіт. навч. закл. / Ф.Г.Турченко. - Вид. 3-те, виправл. та допов. - К.: Генеза, 2003. - 352 с.: іл.

Турченко Ф.Г. Новітня історія України (1939 - початок ХХІ ст.): Підручник для 11-го кл. серед. загальноосв. навч. закл. / Ф.Г.Турченко, П.П.Панченко, С.М.Тимченко. - Вид. 5-те, доопрац. й допов. - К.: Генеза, 2006. - 384 с.: іл., карти.

Свідерський Ю. Ю Давня і середньовічна історія України – Ч. I. / Ю. Ю. Свідерський, В. М. Окаринський .– Тернопіль: Астон, 2007. – 368 с.

Хлібовська Г. М., Наумчук О. В. , Крижановська М. Є., І. Б. Гирич, Бурнейко І. О. Історія України. Рівень стандарту: підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. – Тернопіль: Астон, 2019. – 256 с. : іл.

Гісем О.В. Історія України. Збірник типових тестових завдань: навч. посіб. / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.: Український центр підготовки абітурієнтів, 2013. - 208с.

Гісем О.В. та ін. Історія України. 7-9 класи: Наочний довідник / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк, О.Ф. Трухан. - К.; Харків: Веста, 2007. - 176 с.

Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України. 10-11 класи: Наочний довідник / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.;Х.: Веста, 2007. - 152 с.

Атласи

Атлас з історії України: 7 клас / Упорядники: Д. В. Ісаєв, О. І. Гісем, О. О. Мартинюк. - Київ: Інститут передових технологій, 2003. - 16 с.

Атлас з історії України XVI-XVIII ст.: 8 клас / Упорядники: Д. В. Ісаєв, О. І. Гісем, О. О. Мартинюк. - Київ: Інститут передових технологій, 2004. - 16 с.

Атлас з історії України друга пол. XVIII - початок XX ст.: 9 клас / Упорядники: Д. В. Ісаєв, О. І. Гісем, О. О. Мартинюк. - Київ: Інститут передових технологій, 2005. - 20 с.

Атлас з історії України 1914-1939 рр.: 10 клас / Упорядники: О. І. Гісем, Д. В. Ісаєв, О. О. Мартинюк. - Київ: Інститут передових технологій, 2006. - 16 с.

Атлас з історії України 1939-2005 рр.: 11 клас / Упорядники: О. І. Гісем, Д. В. Ісаєв, О. О. Мартинюк. - Київ: Інститут передових технологій, 2006. - 16 с.

Готуючись до тестів можна використовувати також не зазначені тут підручники та посібники з історії України, рекомендовані Міністерством освіти і науки України. Програма складена на підставі затверджених Міністерством освіти та науки України навчальних програм з історії України для загальноосвітніх шкіл.